

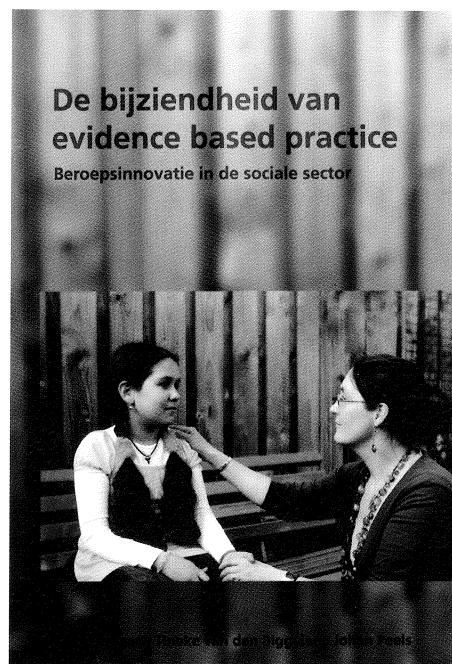
Twijfels over evidentie

Titel De bijziendheid van evidence based werken. Beroepsinnovatie in de sociale sector.

Auteurs Jan Steyaert, Tineke van den Biggelaar, Johan Peels.

Uitgever: SWP

Prijs: € 18,75

door Martin Zuithof

Wetenschappelijke studies over welzijnswerk en hulpverlening zoals adragologie zijn in Nederland in de jaren '80 afgebroken. Sinds de jaren '90 zijn er wel weer bijzonder hoogleraren aangesteld die zich richten op de wetenschappelijke grondslagen van het maatschappelijk werk en opbouwwerk. Ook is er aan de hogescholen inmiddels een groot aantal lectoren op allerlei deelgebieden van zorg en welzijn bezig met beroepsinnovatie. Vaak gebeurt dat door het vertalen van praktijk naar theorie en omgekeerd. Toch is het nog altijd treurig gesteld met de wetenschappelijke onderbouwing van sociale interventies. Zo liet de directeur Maatschappelijke Ondersteuning van het ministerie van VWS zich onlangs ontvallen dat hij 'het gevoel heeft dat de interventies van sociaal werkers vaak niet effectief zijn'. De sector heeft dus een groot probleem met het bewijzen van het nut van haar interventies. Dat de roep om bewezen effectieve methoden aanzwelt, lijkt dan ook heel logisch. In het project 'Professionaliteit verankerd' worden sinds 2008 professionele kwaliteitsstandaarden ontwikkeld voor Wmo-professionals. Er ontstaat een databank voor effectieve sociale interventies. Sinds 2009 werken de Wmo-werkplaatsen aan versterking van de professionele kwaliteit.

De auteurs van de interessante bundel *De bijziendheid van evidence based practice* plaatsen kritische kanttekeningen bij deze koortsachtige zoektocht naar bewezen effectiviteit. In beschouwingen en casusbeschrijvingen wijzen ze erop dat er nog veel meer krachten dan de wetenschap op het sociale werk inwerken. Zoals voorkeuren van opdrachtgevers, de populariteit van een interventie of het charisma van degene die een methode wil 'verkopen'. Omdat het effect vaak moeilijk aantoonbaar is, zo schrijven de auteurs, verloopt de interactie tussen wetenschap en praktijk bijzonder grillig. Met zeer uiteenlopende voorbeelden - Triple P, zelfhulp, actief burgerschap, in

terventies achter de voordeur - laten ze zien dat de roep om meer bewezen effectieve methoden allesbehalve probleemloos is.

Al in 1973 publiceerde Joel Fisher een analyse van elf bestaande onderzoeken naar het effect van maatschappelijk werk in Amerika. Zijn conclusie: hulpverlening levert net zoveel op als helemaal niets doen. Aan de hand van de Glen Mills-aanpak schetsen Steyaert c.s. dat ook ondanks het uitblijven van effect, het 'geloof' in een bepaalde methodiek erg hardnekkig kan zijn. Kijk naar de heropvoedingsmethode voor ontspoorde jongeren. Die bestaat uit strakke discipline in combinatie met groepdruk, waarbij jongeren elkaar helpen opvoeden. De methodiek lijkt vooral gebaseerd op ingrijpen in bendestructuren in Amerikaanse getto's. Ondanks alle rapportages over de mislukking van het experiment, grof personeel en agressieve fysieke methoden, pleiten partijen als CDA en VVD nog altijd voor een strenge aanpak van jeugdcriminaliteit en heropvoedingskampen. Een omgekeerd voorbeeld is de ABCD-methodiek voor samenlevingsopbouw. Ondanks relatief succes - meer wijkbewoners worden actief in stedelijke projecten zonder professionele ondersteuning - wordt de methode niet met veel enthousiasme door de overheid begroet. Die houdt liever de regie in eigen handen.

Zo brengt *De bijziendheid van evidence based practice* boeiend in beeld wat er komt kijken bij de wetenschappelijke onderbouwing van sociale methodieken in een dynamische omgeving. Zonder het hele krachtenveld in beeld te brengen, krijgt evidence based sociaal werk de vorm van bijziendheid, concluderen de auteurs. Naast de normatieve en methodologische invalshoek is er een sociologische component nodig om te kijken naar hoe interventies zich ontwikkelen. ■ MZ